

Tabel: diagnostiek en controles

Uit: (herziene) hiv Pre-Expositie Profylaxe (PrEP) richtlijn Nederland, 2019

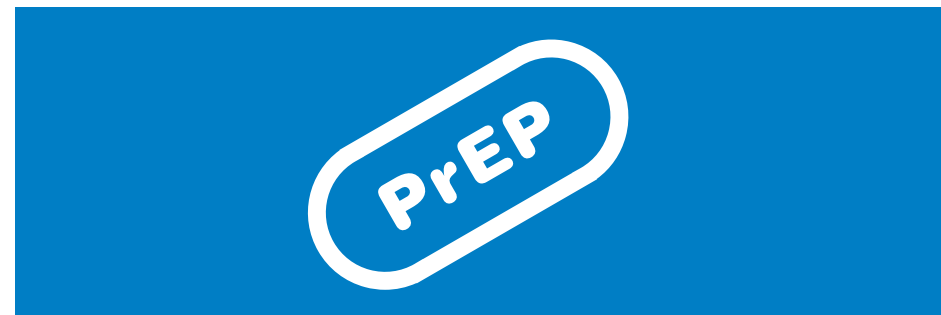
	Voor start PrEP ¹	Bij start PrEP ¹	1 maand na start PrEP	3-maandelijks na start PrEP	6-maandelijks na start PrEP
Nierfunctie (eGFR) tenminste 60 mL/min/1,73m ²)	X		X		X
Hiv-combotest (4e generatie ELISA test)	X	X ²	X	X	
Soa-testen: tenminste oraal en rectaal monster plus urine op Chlamydia en Gonorrhoe NAAT, syfilis serologie	X			X	
HCV- IgG	X			X	
Indien HCV-IgG positief: HCV-RNA of ALAT (gevolgd door HCV-RNA als ALAT verhoogd is).					X ³
HBV-status en –vaccinatie ⁴	X				
Urine op eiwit en glucose (dipstick) ⁵	X				X ⁵
Counseling ten aanzien van therapietrouw en risico-reducerende strategieën	X	X	X	X	
Check op interacties met andere geneesmiddelen ⁶	X	X	X	X	

1. Kan eventueel in 1 bezoek plaatsvinden, recept opsturen zodra hiv-negatieve testuitslag bekend is.
2. Indien in de voorafgaande 6 weken mogelijk blootgesteld aan hiv.
3. Indien anti-HCV bekend positief is: bepaal tenminste eens per 12 maanden HCV-RNA, maar bij voorkeur elke 6 maanden voor uitsluiting van een her-infectie.
4. Screen volgens landelijk beleid en vaccineer indien geïndiceerd.
5. Bij glucosurie of proteinurie bij patiënt zonder leukocyturie, de test herhalen. Indien bevestigd is verdere analyse nodig: doorverwijzen naar internist infectioloog om tenofovir geïnduceerde tubulaire toxiciteit uit te sluiten. Indien bij start van PrEP en 6 maanden erna, urineonderzoek telkens normaal is, kan de frequentie van urineonderzoek naar 1 keer per jaar worden verlaagd.
6. Check via bijvoorbeeld hiv-druginteractions.org, overleg zo nodig met apotheker of hiv-behandelaar of stuur een mail naar IDPharmacology@radboudumc.nl

Samenvattingskaart van de PrEP-richtlijn Nederland

Voorschrijven van hiv Pre-Expositie Profylaxe (PrEP)

(Versie november 2019)

Indicatie voor PrEP

PrEP is een geschikte additionele preventie optie voor mensen die een 'substantieel risico' lopen op hiv.

- Mannen die seks hebben met mannen (MSM) en/of transgender personen die:
  - In de afgelopen 6 maanden anale seks zonder condoom (insertief en/of receptief) hadden met een mannelijke partner met onbekende hiv-status of met een bekend hiv-positieve partner die een (veronderstelde) detecteerbare viral load had, en/of;
  - Een rectale soa of syfilis hadden in de afgelopen 6 maanden en/of;
  - Een voorschrift kregen voor een Post Expositie Profylaxe (PEP)-kuur in de afgelopen 6 maanden.
- Ter overweging, in bijzondere omstandigheden is PrEP geschikt voor vrouwelijke sekswerkers die anale seks zonder condoom hebben, en migranten in een kwetsbare positie.

Contra-indicaties

- (Acute) hiv-infectie.
- Actieve hepatitis B-virusinfectie (HbsAg positief): verwijz naar een hepatoloog of internist-infectioloog voor begeleiding.
- Nierfunctiestoornis met eGFR < 60 ml/min: overleg met een nefroloog of hiv-behandelaar als de klaring verslechtert (> 30%) tijdens PrEP-gebruik, maar nog wel > 60 ml/min bedraagt. Of als er sprake is van proteïnurie.
- Wees voorzichtig bij ziekten die mogelijk de nierfunctie negatief beïnvloeden (diabetes, hypertensie): overweeg dan frequentere controle van kreatinine.
- Langdurig gebruik hoge doses NSAID's (kans op acute nierinsufficiëntie).
- Vastgestelde osteoporose: overleg met een hiv-behandelaar.

Werkzaamheid

Bij correcte inname is PrEP uiterst effectief: in onderzoeken bij MSM met **geobjectiveerde therapietrouw** praktisch 100%.

- Bij dagelijks gebruik geeft PrEP na 5 tot 7 dagen voldoende bescherming in bloed en rectum, en na 7 dagen in de vagina.
- Bij periodiek gebruik (daarbij wordt gestart met twee tabletten tegelijk) is PrEP effectief in bloed en rectum vanaf 2 uur na inname.
- De effectiviteit van periodiek gebruik van PrEP bij vaginale blootstelling is niet goed onderzocht en wordt niet geadviseerd.
- PrEP werkt ook bij alcohol- en drugsgebruik.
- PrEP biedt geen enkele bescherming tegen andere soa's dan hiv.
- Als toch een hiv-infectie plaatsvindt, is behandeling met PrEP alléén onvoldoende effectief en is onmiddellijke verwijzing naar een hiv-internist nodig.

Bijwerkingen

- Emtricitabine/tenofovir wordt al > 10 jaar voorgeschreven in combinatie met een andere hiv-remmer bij hiv-infecties. Ernstige bijwerkingen zijn zeldzaam.
  - 1/10 PrEP-gebruikers rapporteert milde (vaak voorbijgaande) klachten: gastro-intestinale klachten (misselijkheid, maagklachten), hoofdpijn en/of gewichtsverlies.
  - Bij sommige PrEP-gebruikers kan een subklinische daling van de nierfunctie (1/200) voorkomen. Dit is omkeerbaar als tijdig wordt gestopt.
  - Een milde daling van de botdichtheid kan optreden (1/100). Dit is klinisch niet relevant, tenzij patiënt bekend is met osteoporose (zie contra-indicaties).

Controles (consult en lab-controle)

Vóór start PrEP

- Beoordeel de indicatie voor PrEP.
- Bespreek:
  - Voor- en nadelen, bijwerkingen (milde bijwerkingen, reversibele nierfunctiestoornis, osteoporose).
  - Interacties.
  - Mogelijke innameschema's: dagelijks of rondom seks.
  - Therapietrouw (adviseer een dagelijkse routine in te bouwen).
  - Wat te doen bij vergeten tabletten/braken/diarree of stopwens.
  - Condoomgebruik en risicoreductie tijdens PrEP.
  - Belang lab-controles tijdens PrEP-gebruik.
- Voer lab-controles uit (zie tabel), vaccineer op indicatie tegen hepatitis B.

Bij start PrEP

- Bespreek de uitslagen.
- Herhaal hiv-test (bij mogelijke blootstelling in 6 weken voorafgaand). Bij klachten passend bij acute hiv-infectie (uitvragen!): tevens RNA-test doen, of hiv-test vervroegen voor start PrEP. Voor meer informatie over acute hiv: hebikhiv.nl
- Bespreek therapietrouw, condoomgebruik en risicoreductie tijdens PrEP.
- Check op interacties.
- Geef recept mee voor 1 maand.
  - Schrijf voor: emtricitabine/ tenofoviridisoproxil 200/245 mg tablet.
    - Bij dagelijks gebruik: 1 d.d. 1 tablet op hetzelfde tijdstip.
    - Bij periodiek gebruik rondom seks: 2 tabletten innemen 2-24 uur vóór mogelijke hiv-blootstelling.
      - o Bij daadwerkelijk onbeschermd seks: 24 uur na 1e inname nogmaals 1 tablet, en dan na 24 uur nogmaals 1 tablet.
      - o Meerdere dagen achtereen seks: elke 24 uur 1 tablet, dit 24-uurs schema aanhouden tot de patiënt na de laatste seks nog tweemaal een pil heeft ingenomen.
      - o Zodra iemand die PrEP gebruikt rondom seks, een dag geen PrEP meer heeft ingenomen, moet hij weer opnieuw starten.
- Maak een nieuwe afspraak.
- Overige professionals: informeer de huisarts na toestemming cliënt.

Consult 1 maand na start PrEP en vervolgens driemaandelijks

- Bespreek:
  - Hoe het gaat, wat heeft PrEP-gebruik gebracht?
  - Therapietrouw.
  - Bijwerkingen.
  - Risicoreductie en condoomgebruik.
  - Klachten (passend bij hiv, soa's, andere klachten).
- Voer lab-controles uit (zie tabel).
- Evalueer het beleid (PrEP-inname schema) en stel zo nodig bij.
- Geef evt. nieuw recept mee (max. 3 maanden), maak een nieuwe afspraak.
- Overige professionals: informeer de huisarts na toestemming cliënt.

Meer informatie over PrEP? Ga naar soaids.nl/PrEP voor de volledige hiv Pre-Expositie Profylaxe richtlijn Nederland. (April 2019) & voor actuele artikelen rondom PrEP.